

2004-12-09

PERSCOMMUNIQUÉ

Verloop van de resultaten en van de financiële structuur van de ondernemingen in 2003

(artikel gepubliceerd in het Economisch Tijdschrift van het 4de kwartaal van 2004) - www.nbb.be

Tegen de achtergrond van een nog aarzelende economische groei is de door de niet-financiële ondernemingen gecreëerde totale toegevoegde waarde (in nominale termen) met 3,4 pct. toegenomen in 2003, het beste resultaat in drie jaar tijd. Tegelijk zijn de bedrijfslasten nagenoeg stabiel gebleven door toedoen van de zeer matige groei van de personeelskosten (die onder meer is toe te schrijven aan de daling van de werkgelegenheid in de industrie) en de nieuwe inkrimping van de afschrijvingen (die de zwakheid van de investeringsinspanningen van de ondernemingen weerspiegelt, zowel in 2002 als in 2003). In tegenstelling tot de voorgaande jaren overschreed de groei van de toegevoegde waarde bijgevolg ruimschoots de groei van de bedrijfslasten. Door deze uiteenlopende ontwikkelingen is het netto bedrijfsresultaat van de ondernemingen in hun geheel met nagenoeg 23 pct. gestegen tot een totaal van 21,2 miljard euro. Het is sinds 1997 geleden dat nog een toename van een dergelijke omvang werd opgetekend. De financiële en uitzonderlijke resultaten, van hun kant, waren eens te meer ruimschoots positief. Na aggregatie van alle componenten van de resultatenrekening, hebben de niet-financiële ondernemingen een nettowinst na belastingen van 24 miljard euro geboekt, een stijging met 96 pct. ten opzichte van 2002. Indien de definitieve gegevens deze cijfers bevestigen, zou deze quasi-verdubbeling van de winst, weliswaar na twee jaar van forse achteruitgang, een historisch record betekenen.

De financiële toestand van de vennootschappen is globaal genomen verbeterd in 2003, na in 2001 en 2002 sterk te hebben geleden onder het sombere conjunctuurklimaat. Inzake solvabiliteit heeft het vermogen van de ondernemingen om hun schulden terug te betalen zich na meerdere jaren van achteruitgang hersteld, en is hun financiële onafhankelijkheid opnieuw lichtjes verbeterd. Daarnaast hebben de kosten van de schuldenlast, geraamd aan de hand van de rentelasten op de financiële schulden, hun in 2002 ingezette neerwaartse beweging voortgezet, als gevolg van een nieuwe daling van de marktrente. De winstgevendheid, die van 2000 tot 2002 fors was afgebrokkeld in de grote ondernemingen en zelfs was gekelderd in de KMO's, is zeer krachtig opgeveerd in 2003. Deze opleving is in eerste instantie toe te schrijven aan de beheersing van de bedrijfslasten (personeelskosten en afschrijvingen) en van de financiële lasten.

Tot slot werden voor het eerst de resultaten voorgesteld van een model voor het voorspellen van faillissementen. Dit model, dat onder meer de mogelijkheid biedt om de vennootschappen in risicoklassen onder te brengen, werpt een nieuw licht op de financiële realiteit van de Belgische ondernemingen. Het percentage van de ondernemingen in moeilijkheden bedraagt 17 pct. bij de grote ondernemingen en 20,5 pct bij de KMO's. Deze ondernemingen vertegenwoordigen 217.000 werknemers, waarvan 85.000 in de meest kwetsbare risicoklasse. Het dient opgemerkt dat de ondernemingen die zijn ingedeeld in de risicoklassen, niet noodzakelijkerwijs gedoemd zijn om failliet te gaan; zij hebben echter wel te kampen met ernstige financiële problemen die behalve tot een faillissement ook kunnen leiden tot vertragingen in de betalingen of in de terugbetaling van schulden, tot een herstructurering of nog tot een stopzetting van de activiteit. Na een forse toename in 2000 en 2001 zijn de faillissementsrisico's in 2002 teruggelopen, zowel in de grote ondernemingen als in de KMO's. Deze saneringstrend heeft zich in 2003 doorgezet binnen de vennootschappen van het constante staal, vooral bij de grote ondernemingen. Al bij al is het financiële risico van de niet-verwerkende bedrijfstakken structureel hoger dan dat van de verwerkende nijverheid, zowel in percentage van de ondernemingen in moeilijkheden, als in aantal bedreigde arbeidsplaatsen. De meest gezonde Belgische bedrijfstakken zijn de chemische nijverheid, het vervoer, energie en water, terwijl de textiel, de houtnijverheid, de handel, de horeca, de vastgoedsector en de diensten aan ondernemingen de meest kwetsbare bedrijfstakken zijn.